

E18 Enköping-Stockholm, Tpl Kockbacka

Upplands-Bro kommun, Stockholms län

UNDERLAG FÖR SAMRÅD: generella biotopskydd, artskydd och strandskydd, 2013-10-09

Projektnummer: 884258

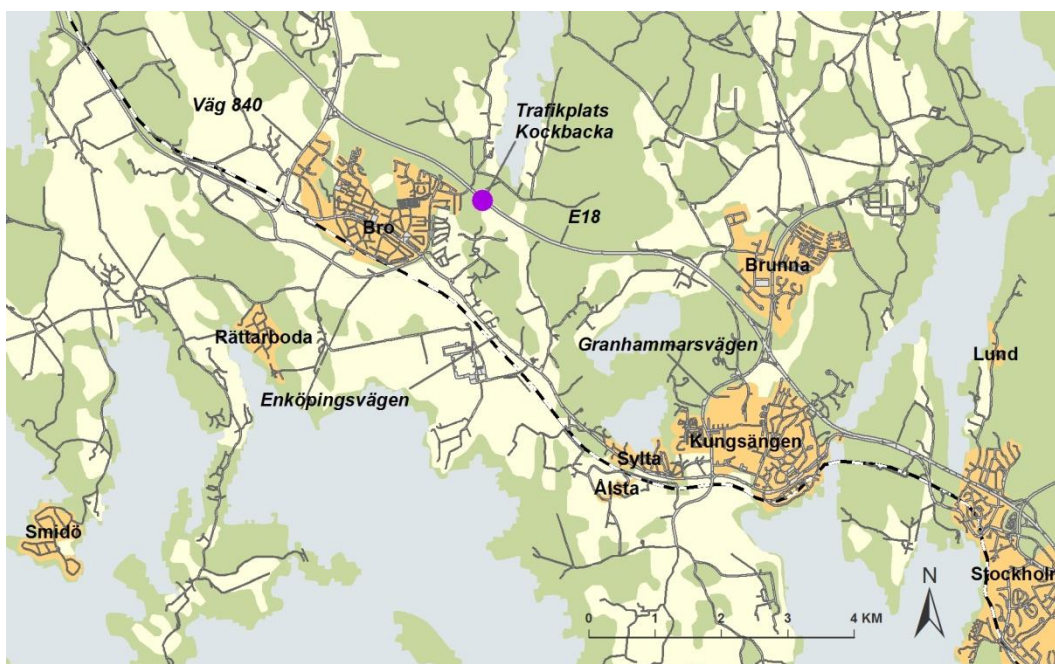
Bakgrund om projektet

Befintlig trafikplats på E18 vid Bro ligger väster om samhället, men den mesta trafiken går till och från Stockholm i öster. Detta leder till en stor trafikbelastning på parallellvägnätet och Bro samhälle. De flesta fordon väljer att åka den kortare sträckan Enköpingsvägen och Granhammarsvägen mot öster till trafikplats Kungsängen för att ansluta till E18. Den pågående utbyggnaden av Upplands-Bro, med Kockbacka och flera exploateringsområden, leder dessutom till framtida ökat transportbehov.

En Förstudie upprättades 2004 av dåvarande Vägverket. Förstudien föreslår att en ny motorvägsanslutning utförs för att lösa de brister som finns och som kommer att uppstå i trafiksituationen, i området kring Upplands-Bro och Kungsängen. Efter förstudien upprättades en Vägutredning, daterad den 18 mars 2009. Med utredningen som grund har Trafikverket gjort ett ställningstagande att upprätta Vägplan för "Åkermarksalternativ-över".

Valt alternativ innebär att Kockbackavägen förlängs upp till E18 och går över E18 på en bro. Nya motorvägsramper ansluts mot Kockbackavägen både norr och söder om E18. En landbro anläggs där Kockbackavägen går över åkermark för att skapa passage för jordbruk, friluftsliv och vilt samt för att minska påverkan på landskapet och förenkla de geotekniska åtgärderna (och därmed kostnaderna i projektet).

Trafikverket blir väghållare för trafikplatsen, ramper och bro över E18. Kommunen blir väghållare för korsningen mellan Jordlottsvägen och Dagsverkarvägen, Kockbackavägen norr om korsningen samt fortsätter att vara väghållare för befintlig del av Kockbackavägen.

Figur 1. Översiktskarta.

Miljökonsekvenser

För detta projekt skall en miljöbeskrivning tas fram istället för en fullständig MKB. Detta eftersom länsstyrelsen i Stockholms län har bedömt att utbyggnad av trafikplats Kockbacka inte kommer att innebära en betydande miljöpåverkan.

Naturmiljö

Figur 2. Väster om Kockbackavägen ligger en åkerholme, vy mot nordväst.

Utredningsområdet präglas av ett mosaikartat jordbrukslandskap omgivet av skog. Skogsområdena domineras till viss del av produktionsskog, men har även värdefulla miljöer i form av fuktiga partier och områden med äldre träd.

Följande skyddade eller skyddsvärda områden finns i anslutning till trafikplats Kockbacka:

- Lejondals naturreservat (kommunalt) på norra sidan om E18. Syftet med naturreservatet är att skydda naturområdets betydelse för friluftslivet.
- Utökat strandskydd (300 m) runt Lejondalssjön.
- Åkerholme (väster om Kockbackavägen) som omfattas av generellt biotopskydd. På åkerholmen finns också upplagd sten från modern tid (odlingsröse).
- Öster om Kockbackavägen finns ett system med åkerdiken som faller under begreppet vattenmiljöer i jordbruksmark (generellt biotopskydd).
- Vid den norra påfartsrampen står en äldre ek och en äldre tall. Där Kockbackavägen korsar vägen mot Fredriksberg står en äldre ek.
- Skyddsvärda/fridlysta arter

Trafikplatsen och Kockbackavägen ligger inte inom områden som identifieras som naturvärden enligt kommunens naturvårdsinventering. Underlag från Artportalen tyder inte på förekomst av några skyddsvärda arter inom det föreslagna vägområdet.

Konsekvenser och åtgärder

Avfartsrampen från Stockholm ligger i direkt anslutning till Lejondals naturreservat. Vägutformningen är anpassad så att markanspråk helt undviks.

Den norra rampen och droppen medför ett begränsat markanspråk inom utökat strandskyddsområde runt Lejondalssjön. Markanspråket, ca 20 m inom strandskyddad zon, bedöms inte medföra någon konflikt med strandskyddets syfte ur biologiskt perspektiv; att strandzoner ofta är viktiga för den biologiska mångfalden. Marken ligger i direkt anslutning till E18 och hyser dels åker och dels skogsmark utan kända naturvärden. Den del av vägområdet som hamnar inom den strandskyddade zonen undantas från förbudet i strandskyddsbestämmelserna när vägplanen är antagen.

Väster om Kockbackavägen ligger en åkerholme, vilken omfattas av generellt biotopskydd. Åkerholmen är ungefär 125 m lång och långsmal. Spetsen på åkerholmen är inte bevuxen, men cirka 5 m in på åkerholmen växer slån och ytterligare längre in växer björk, slån, sälk och gran.

Landbron för Kockbackavägen kommer att gå över åkerholmens östliga spets (ca 15 m) och ett begränsat markanspråk krävs för ett av landbrons brostöd. Slånbuskagen närmast landbron kommer att behöva avverkas och förutsättningarna på åkerholmen kommer att förändras genom minskad vattentillgång och ökad skuggning. På sikt kan marken återvegeteras av mer tork- och skuggtåliga arter och den negativa konsekvensen bedöms därför som lokal och måttlig. I kanten på vägområdet ligger också upplagd sten från modern tid. Den del av vägområdet som omfattar åkerholmens spets undantas från förbudet i biotopskyddsbestämmelserna när vägplanen är antagen.

På samma åkerholme finns ett träd med mistel (Artportalen, rapporterat år 2009). Vid fältbesök i september 2013 återfanns 2 exemplar av mistel i en sälk. Trädet är flerstamigt och delar av det har rasat omkull på åkerholmen. I direkt anslutning till sälgen växer en gran. Åkerholmen kommer att överbyggas av landbron i sin östligaste spets (ca 15 m). Trädet med misteln står ungefär 60 m bort från landbron och misteln sitter relativt högt i trädet i ett skuggigt läge. Marken lutar dessutom uppåt från landbron mot väster. Detta betyder sammantaget att både trädet och misteln endast bedöms påverkas marginellt av skugga från landbron och då endast i samband med soluppgång. Misteln bedöms inte få försämrade livsvillkor när trafikplatsen är byggd.

För att skydda misteln under byggtiden ska åkerholmen hägnas in. Etableringsytor bör inte heller anläggas i dess direkta närhet. Efter åtgärder bedöms att negativa konsekvenser inte uppstår för misteln på grund av trafikplatsen.

En rekommenderad åtgärd skulle vara att friställa sälgen från den gran som växer tätt inpå. Åtgärden skulle förbättra förhållandena för både sälgen och misteln, men är upp till markägare eller arrendator.

På norra sidan om E18, ca 30 m från vägen, finns en tall med ett potentiellt rovfågelbo. Det har i samband med vägplanen inte gått att avgöra om boet används eller av vilken fågelart, men en ormvråksliknande fågel har observerats vid ett tillfälle i området. Boets storlek och placering tyder också på att det skulle kunna tillhöra ormvråk. Fågeln föredrar skogens randområden, dvs. gränser mot exempelvis åkrar, och jagar också gärna längs vägar. Arten bygger ett plattformslikt bo, som består av ganska grova grenar och kvistar. Boet mäter ofta cirka en meter i diameter och placeras i ett större träd. Varje par har normalt två eller flera bon att växla mellan i reviret.

När trafikplatsen är byggd kommer boet att ligga ca 10 m från påfartsrampen mot Enköping. Boet kommer fortfarande att ligga i skog, men närmre brynzonen än idag. Det kommer att finnas fortsatt god tillgång på värdefulla närmiljöer både inom Lejondals naturreservat och Natura 2000-området Broviken. Boets placering tyder på att fåglarna i nuläget inte upplever trafiken på E18 som störande. Däremot bedöms att potentiell störning av arten skulle kunna ske under byggtiden. För åtkomst av marken på norra sidan om E18 föreslås en tillfällig byggväg direkt norr om E18 i höjd med porten mot Lejondals slott österut mot trafikplatsen.

Förlängningen av Kockbackavägen medför att ett åkerdike (generellt biotopskydd) öster om vägen kommer att samförläggas med ett vägdikey. Den negativa konsekvensen bedöms som liten och lokal. Åkerdiket är diffust och inte vattenförande under hela året. Diket kommer att ligga kvar i ungefär samma sträckning och avrinningsförhållandena förändras inte. Enligt Artportalen förekommer det inte några skyddsvärda arter i eller i

anslutning till diket. Vattendraget omfattas inte av strandskydd. Den del av vägområdet som omfattar åkerdiket undantas från förbudet i biotopskyddsbestämmelserna när vägplanen är antagen.

Fortsatt hantering

Byggande av trafikplats Kockbacka (allmän väg) är undantaget från följande förbud enligt Miljöbalkens kapitel 7:

- Strandskydd: gäller den norra droppen i trafikplatsen som gör markanspråk om ca 20 m inom strandskyddad zon. Undantag från förbud gäller förutsatt att frågan hanteras inom vägplanen.
- Generellt biotopskydd: gäller åkerholme med stensamling väster om Kockbackavägen där vägområdet sträcker sig ca 20 m in över den östligaste spetsen samt åkerdiken öster om Kockbackavägen. Undantag från förbud gäller förutsatt att frågan hanteras inom vägplanen.

De områden som omfattas av strandskydd och generellt biotopskydd kommer att finnas redovisade på kartor i vägplanebeskrivningen. Planbeslutet i sig ger rättsverkan, vilket betyder att det inte behövs någon separat ansökan. När vägplanen är fastställd gäller undantag från förbud enligt skyddsbestämmelserna.

Dessutom kan behövas dispens från fridlysningsbestämmelser. Det gäller isåfall byggande av de delar av trafikplatsen som ligger norr om E18 eftersom de ligger i närheten av ett potentiellt rovfågelbo. Separat dispens ska isåfall sökas hos länsstyrelsen i Stockholms län.

TRAFIKVERKET

Trafikverket, 172 92 Sundbyberg. Besöksadress: Solna Strandväg 98.
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

www.trafikverket.se